

Vergaderjaar 2004–2005

30 105 V

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2005 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2005 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Buitenlandse Zaken;

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,
B. R. Bot

De Minister voor Ontwikkelingssamenwerking,
A. M. A. van Ardenne-van der Hoeven

B) BEGROTINGSTOELICHTING

1. Majeure wijzigingen op de begroting van Buitenlandse Zaken

Door middel van het onderhavige wetsvoorstel wordt voorgesteld hoofdstuk V (Buitenlandse Zaken) van de begroting van uitgaven van het Rijk voor het jaar 2005 te verhogen met respectievelijk EUR 53,0 mln en de ontvangsten te verlagen met EUR 6,3 mln. Deze mutaties betreffen wijzigingen die ook in de Voorjaarsnota zijn verwerkt.

In de volgende tabel volgt een overzicht van majeure wijzigingen ten opzichte van de Ontwerpbegroting 2005 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, gevolgd door een toelichting per mutatie. Alleen de beleidsrelevante mutaties zijn in het overzicht opgenomen.

Overzicht belangrijkste suppletore uitgavenmutaties 2005 (x EUR 1,0 mln)

Artikel	Mutatie
1 Mensenrechten	8,8
2 Regionale stabiliteit	- 14,6
2 Humanitaire hulpverlening	203,2
3 Europees Ontwikkelingsfonds	10,0
4 Armoedebestrijding	13,1
4 Ondernemingsklimaat	- 15,9
5 HIV/AIDS en reproductieve gezondheid	17,1
6 Milieu en water	20,7
7 Vreemdelingenbeleid	- 16,7
8 Draagvlak Nederlands Buitenland beleid	14,3
Toerekening EKI	- 280,0

Mensenrechten (beleidsartikel 1)

Naar aanleiding van de toezegging van de minister van Buitenlandse Zaken tijdens het debat over de ontwerpbegroting 2005 om de uitgaven voor de bescherming van mensenrechten te laten groeien, wordt het mensenrechtenbudget structureel verhoogd.

Regionale stabiliteit (beleidsartikel 2)

Het betreft hier de afbouw van programma's op het gebied van vredesopbouw in de exit-landen.

Humanitaire hulpverlening (beleidsartikel 2)

Het noodhulpbudget wordt structureel verhoogd met EUR 30 mln. Tevens worden aanzienlijke middelen uitgetrokken voor de landen die zijn getroffen door de Tsunami, zowel noodhulp als wederopbouw. Tenslotte vinden enkele technische overhevelingen plaats vanuit andere artikelen.

Europees Ontwikkelingsfonds (beleidsartikel 3)

Het betreft hier een verhoging van de bijdragen aan het 9e Europese Ontwikkelingsfonds. Deze verhoging is mede gebaseerd op de inspanning van de Europese Commissie om het 9e EOF volledig te committeren. Dit zal een stijging van de contributies tot gevolg hebben.

Armoedebestrijding (beleidsartikel 4)

De intensivering voor armoedebestrijding wordt mede veroorzaakt door een moratorium op de schuldendienst van Indonesië en Sri Lanka naar aanleiding van de Tsunami, een verhoging van de uitgaven via het partnership programma met de Wereldbank en additionele macrosteun.

Ondernemingsklimaat (beleidsartikel 4)

Er vindt een aanzienlijke structurele intensivering plaats van de programma's gericht op verbetering van het ondernemingsklimaat en dan

met name op de posten. Door een betaling aan FMO (EUR 37 mln) die reeds ultimo december 2004 heeft plaatsgevonden in plaats van begin 2005, is er per saldo een verlaging te zien op dit artikel.

HIV/AIDS en reproductieve gezondheid (beleidsartikel 5)

Mede in het licht van de uitvoering van de kamermotie om de uitgaven voor HIV/Aids, malaria en tbc in 2007 te verdubbelen ten opzichte van 2002 worden de uitgaven aan HIV/Aids sterk verhoogd in de komende jaren. Het betreft o.a. een verdubbeling van de bijdrage aan UNAIDS en intensivering in de partnerlanden in met name Sub-Sahara Afrika. Op de posten vindt ook een aanzienlijke intensivering plaats van activiteiten en programma's gericht op de verbetering van de (reproductieve) gezondheidszorg.

Milieu en water (beleidsartikel 6)

Het milieuprogramma vertoont in 2005 en 2006 een sterke groei, welke vooral wordt gerealiseerd op de posten. Tevens worden waterbeheerprogramma's in de stroomgebieden van de Niger, Kagera, Incomati en Ganges opgestart. De belangrijkste verlaging op dit artikel betreft de GEF-bijdrage vanwege een aanpassing van het betaalritme.

Vreemdelingenbeleid (beleidsartikel 7)

Als gevolg van een verwachte daling van de instroom van asielzoekers en AMA's ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen voor 2005 en verder worden de ramingen voor toerekening aan ODA voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers verlaagd.

Draagvlak Nederlands Buitenland beleid (beleidsartikel 8)

Het Programma Ondersteuning Buitenland Beleid wordt o.a. verhoogd voor een vervolgbetaling aan het Northern Dimension Environmental Partnership Fund (NDEP) en de 2e betaling aan de JCLEC, een regionaal anti-terrorisme centrum in Indonesië. Daarnaast wordt dit beleidsartikel verhoogd voor de kosten in verband met het referendum over de Europese Grondwet en Europese voorlichting.

Toerekening EKI

Op basis van de meest recente inzichten inzake de te verwachten schuld-kwijtschelding van exportkredietverzekeringen, worden de ramingen structureel neerwaarts bijgesteld. Het betreft een verlaging van EUR 280 mln in 2005 en EUR 200 mln in 2006–2008. Deze verlaging van het budget voor schuldkwijtschelding leidt niet tot een verhoging van het totale ODA-budget, wel ontstaat ruimte voor intensiveringen binnen andere thema's.

2. Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt geschetst welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS sinds de Miljoenennota 2005. Zoals uit de hiernavolgende tabel blijkt is de HGIS toegenomen met EUR 16 miljoen.

Omvang van de HGIS (bedragen x EUR 1 miljoen)	MJN 2005	VJN 2005	Mutatie
HGIS-uitgaven	5 456,0	5 479,0	23,0
HGIS-ontvangsten	117,2	124,2	7,0
Omvang HGIS (uitgaven min ontvangsten)	5 338,8	5 354,8	16,0

De toename van de HGIS is het gevolg van meerdere mutaties. In de hiernavolgende tabellen zijn deze uitgesplitst.

HGIS-uitgaven (bedragen x EUR 1 miljoen)	Totaal
Stand Miljoenennota 2005	5 456,0
1. Aanpassing BNP-raming	- 4,5
2. Eindejaarsmarge	24,8
3. Desaldering ontvangsten	7,0
4. Diverse overboekingen van/naar HGIS (saldo)	- 4,2
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2005	23,0
Stand Voorjaarsnota 2005	5 479,0
<hr/>	
HGIS-ontvangsten (bedragen x EUR 1 miljoen)	Totaal
Stand Miljoenennota 2005	117,2
5. Desalderingen	7,0
Totaal mutaties Voorjaarsnota 2005	7,0
Stand Voorjaarsnota 2005	124,2

Toelichting:

- Op basis van wijzigingen in de CPB-ramingen voor het BNP en de prijscomponent van het BBP is de omvang van de HGIS neerwaarts bijgesteld.
- De eindejaarsmarge over 2004 is toegevoegd aan de HGIS. Hierin is de nacalculatie van de EU-toerekening 2003 meegenomen.
- Zowel de HGIS-uitgaven als de -ontvangsten zijn positief bijgesteld (zie ook 5. Desalderingen ontvangsten).
- Het saldo van enkele bij- en afboekingen van de HGIS.

C) TOELICHTING PER BELEIDSARTIKEL

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging van mensenrechten

Beleidsartikel 1 Versterkte internationale rechtsorde en eerbiediging mensenrechten Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	55 502	0	19 334	74 836
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	75 443	0	17 338	92 781
1.1 Internationale rechtsorde	44 146		3 611	47 757
1.2 Mensenrechten	21 042		8 793	29 835
1.3 Internationale juridische instellingen	10 255		4 934	15 189

Verplichtingen

De verplichten nemen toe met EUR 19,3 mln onder andere vanwege de groei van het mensenrechtenbudget (ca. EUR 9 mln) en meerjarige verplichtingen voor uitgaven aan de internationale juridische instellingen (ca. EUR 10 mln).

Uitgaven

1.1 Internationale rechtsorde

Gezien de mondiale veiligheidssituatie is de beveiliging van het Vredespaleis ontoereikend. Nederland is als gastland verantwoordelijk voor de optimalisering van de beveiliging. De nieuwbouw en beveiliging van het Vredespaleis zullen vanaf 2005 plaatsvinden. Zoals verwerkt en toegelicht

in de 2e suppletore wet 2004 wordt thans het bedrag toegevoegd vanwege ontstane verträgen in 2004.

1.2 *Mensenrechten*

Naar aanleiding van de toezegging van de minister van Buitenlandse Zaken tijdens het debat over de ontwerpbegroting 2005 om de uitgaven voor de bescherming van de mensenrechten te laten groeien, wordt dit artikel structureel verhoogd. Deze stijging houdt onder andere verband met een structurele bijdrage van EUR 3 mln (vanaf 2006) aan OHCHR. Tevens vindt zowel in de partnerlanden als in de niet-partnerlanden (in het kader van de Faciliteit Strategische Mensenrechtenactiviteiten) een intensivering plaats.

1.3 *Internationale juridische instelling*

De facturering van de Rijksgebouwendienst voor de tijdelijke huisvesting ICC is in 2004 sterk achtergebleven (zie Najaarsnota 2004 en Decemberbrief 2004 terzake). De facturen ad EUR 4,9 mln worden thans in 2005 betaald.

Beleidsartikel 2 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur

Beleidsartikel 2 Grotere veiligheid en stabiliteit, effectieve humanitaire hulpverlening en goed bestuur Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	516 255	1 600	194 800	712 655
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	524 338	1 600	178 219	704 157
2.1 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	18 878		- 5 455	13 423
2.2 Bestrijding internationaal terrorisme	0		0	0
2.3 Non-proliferatie en ontwapening	8 231		- 102	8 129
2.4 Conventionele wapenbeheersing	0		0	0
2.5 Regionale stabiliteit en crisisbeheersing	151 234		- 14 586	136 648
2.6 Humanitaire hulpverlening	186 185		203 212	389 397
2.7 Goed bestuur	159 810	1 600	- 4 850	156 560
Ontvangsten	256		0	256
2.10 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid	135			135
2.70 Humanitaire hulpverlening	121			121

Verplichtingen

Voornamelijk door de aanzienlijke intensivering van de uitgaven voor humanitaire hulpverlening worden de verplichtingen ook omhoog bijgesteld. Verder worden reeds in 2005 verplichtingen aangegaan voor de intensivering van Goed Bestuur vanaf 2006.

Uitgaven

2.1 Nationale en bondgenootschappelijke veiligheid

Voorts is dit artikel verlaagd als gevolg van de bijgestelde planning en een nieuwe kasraming voor de nieuwbouw van het NAVO-hoofdkwartier en een incidentele verlaging van de reguliere contributie NAVO. Er wordt vanuit gegaan dat de bouw eerst in 2008 op gang zal komen. Oplevering van de nieuwe huisvesting is in 2011 gepland.

2.3 Non-proliferatie en ontwapening

De mutaties op dit artikel – een verlaging in 2005 en structureel een verhoging – betreft een saldo van de contributiebijstellingen aan de CTBTO en de IAEA.

2.5 Regionale Stabiliteit en crisisbeheersing

Het betreft hier een structurele verlaging welke samenhangt met de afbouw van programma's op het gebied van vredesopbouw in de exit-landen.

2.6 Humanitaire hulpverlening

Conform de toezegging van de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking aan de Tweede Kamer om het noodhulpbudget te verhogen zodra de budgettaire ruimte dit zou toelaten en de ervaring van de afgelopen jaren dat gedurende het jaar het noodhulpbudget fors wordt verhoogd, dient het voor noodhulp beschikbare bedrag structureel met EUR 30 mln te worden verhoogd. Tevens wordt het noodhulpbudget voor 2005 incidenteel met EUR 38 mln verhoogd in het kader van Nederlandse bijdrage aan de door Tsunami getroffen landen. In het kader van de wederopbouw Tsunami is EUR 200 mln beschikbaar gesteld. Naar verwachting zal reeds in 2005 een substantieel gedeelte van deze middelen worden uitgegeven onder andere via een Multi-donor Trustfund voor de wederopbouw in Indonesië. Het betreft tenslotte enkele technische overhevelingen. De middelen voor de wederopbouw van Soedan worden overgeheveld uit art. 2.7. De middelen voor de wederopbouw van Afghanistan worden overgeheveld uit art. 4.2.

2.7 Goed Bestuur

Uit diverse rapporten blijkt er een sterk empirisch verband te bestaan tussen de kwaliteit van het bestuur en beleid in ontwikkelingslanden en de effectiviteit van de hulp. Daarom worden in veel partnerlanden en via het departement de inspanningen om de kwaliteit van het bestuur te verbeteren structureel geïntensiveerd. Het betreft dan bijvoorbeeld programma's op het gebied van institutionele hervormingen, anti-corruptie, bevordering rechtsstaat etc.

Voorts wordt het MATRA-budget met respectievelijk EUR 5,8 mln en EUR 3,5 mln verhoogd in de jaren 2005 en 2006. De meerjarige effecten van de intensivering blijken in 2005 en 2006 sterker door te werken dan verwacht. Daar komt bij dat de beleidsnotitie bredere steun krijgt dan aanvankelijk voorzien en het perspectief voor samenwerking met landen als Oekraïne en Marokko onverwacht gunstig is gebleken.

Dat in 2005 toch nog een daling optreedt houdt verband met de meerjarige overheveling van de voor de wederopbouw gereserveerde middelen voor Soedan op dit artikel naar art. 2.6 Humanitaire hulpverlening.

Beleidsartikel 3 Versterkte Europese samenwerking

Beleidsartikel 3 Versterkte Europese samenwerking Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	6 383 616	0	- 204 608	6 179 008
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	6 502 001	0	- 194 608	6 307 393
3.1 Nederlandse afdrachten aan de EU	6 363 693		- 205 417	6 158 276
3.2 Ondersteuning bij pre- en postaccessie	10 600		0	10 600
3.3 Europees ontwikkelingsfonds	110 071		10 000	120 071
3.4 Nederlandse positie in de EU	9 855		0	9 855
3.5 Raad van Europa	7 782		809	8 591
Ontvangsten	458 500	0	- 13 308	445 192
3.10 Intern beleid EU	458 500		- 13 308	445 192
3.40 Restitutie Raad van Europa	0			0

Verplichtingen

Uitgaven

3.1 Nederlandse afdrachten aan de EU

De mutatie bij de EU-afdrachten wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere afdrachten uit hoofde van het vierde eigen middel. Bij de onderhandelingen over de Europese begroting is de omvang van deze begroting ruim EUR 3 miljard lager vastgesteld dan waar bij de opstelling van de nationale begroting vanuit was gegaan. Dit levert een meevaller voor de Nederlandse afdrachten op van EUR 150 mln euro. Daarnaast is als gevolg van de neerwaarts aangepaste invoerraming ook de raming voor de af te dragen invoerrechten neerwaarts aangepast.

Een deel van de af te dragen invoerrechten mag een lidstaat houden als vergoeding voor de gemaakte kosten bij inning (de perceptiekostenvergoeding). Aangezien de raming voor de af te dragen invoerrechten neerwaarts is bijgesteld, is ook de raming voor de perceptiekostenvergoeding neerwaarts bijgesteld.

3.3 Europees Ontwikkelingsfonds

Het betreft hier een verhoging van de bijdrage aan het 9e Europese Ontwikkelingsfonds welke zal oplopen tot EUR 15 mln. Deze verhoging is mede gebaseerd op de inspanning van de Europese Commissie om het 9e EOF volledig te committeren wat een stijging van de contributies tot gevolg zal hebben.

3.5 Raad van Europa

Het betreft een incidentele verhoging voor loon- en prijscorrectie. Structuureel wordt dit artikel verhoogd met EUR 0,2 mln.

Beleidsartikel 4 Meer welvaart en minder armoede

Beleidsartikel 4 Meer welvaart en minder armoede Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	526 942	- 6 600	517 239	1 037 581
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	859 984	- 6 600	- 1 844	851 540
4.1 Handels- en financieel systeem	62 485		- 6	62 479
4.2 Armoedebestrijding	431 502	- 5 000	13 145	439 647
4.3 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden	332 921	- 1 600	- 15 913	315 408
4.4 Kwaliteit en effectiviteit ontwikkelingssamenwerking	27 781		- 200	27 581
4.5 Nederlandse handels- en investeringsbevordering	5 295		1 130	6 425
Ontvangsten	15 091		873	15 964
4.10 Ontvangsten tijdelijke financiering NIO en restituties	15 091		873	15 964

Verplichtingen

De verplichtingen worden substantieel verhoogd, maar zijn deels technisch van aard (ca. 300 mln). Bij de conversie van de begroting zijn de kas en verplichtingen gelijkgesteld. Thans blijkt echter dat de verplichtingen aanzienlijk hoger zijn dan de kas. Dit wordt veroorzaakt door het meerjarige karakter van veel activiteiten die ook leiden tot meerjarige verplichtingen in 2005. De verhoging van de overige verplichtingen wordt veroorzaakt door het aangaan van meerjarige verplichtingen voor macrosteun en het Wereldbank Partnership Programma.

4.2 Armoedebestrijding

De verhoging van de uitgaven voor artikel 4.2 is een resultante van een aantal aanzienlijke mutaties. De Nederlandse bijdrage aan het HIPC Trust Fund zal niet in 2005 maar naar verwachting in 2006 worden overgemaakt. Het recent gesloten akkoord in de Club van Parijs inzake een moratorium van een jaar op schuldendienstbetalingen op OS-leningen van Indonesië en Sri Lanka leidt in 2005 tot een begrotingsbelasting van EUR 68,0 mln. Vanwege een voorspoedige afbouw van de programma's in de meeste exit-landen en de vermindering van het aantal sectoren in het kader van de in AEV voorgenomen sectorreductie komen meerjarig middelen vrij. Naast deze verlaging vindt er ook een intensivering plaats van het Wereldbank Partnership Programma in 2005, welke vooral wordt verhoogd ten behoeve van de AEV-prioritaire thema's milieu en water. Tevens wordt macrosteun meerjarig verhoogd. Tenslotte wordt de omvang van het totaal van deze mutaties eveneens beïnvloed door het gebruikelijke parkeer karakter van dit artikel. Vanaf 2006 resulteert dit in een daling van de uitgaven op dit artikel.

4.3 Ondernemingsklimaat ontwikkelingslanden

Er vindt een aanzienlijke structurele intensivering plaats van de programma's gericht op verbetering van het ondernemingsklimaat en dan met name op de ambassades. Zo wordt bijvoorbeeld in Bolivia de steun aan productieketens aanzienlijk geïntensiveerd (van EUR 1 mln in 2005 tot EUR 6 mln in 2007 en 2008) via duurzaam bosbeheer en nationale landregistratie. In Bosnië-Herzegovina vindt een intensivering plaats via een fonds gericht op economisch herstel (van EUR 3 mln oplopend tot EUR 7 mln). Ook het TMF-programma gericht op duurzame economische ontwikkeling laat een stijging zien vanwege een toenemend aantal aanvragen op dit terrein. Dat in 2005 toch een verlaging laat zien wordt veroorzaakt door een betaling aan FMO (EUR 37 mln) die reeds in december 2004 heeft plaatsgevonden in plaats van 2005.

4.5 Nederlandse handels- en investeringsbevordering

Dit betreft een incidentele verhoging van het budget voor de versterking van de economische functie van het postennet. Hieronder valt ook het netwerk van Netherlands Business Support Offices (NBSO's). De besluitvorming met betrekking tot de invulling van deze budgetlijn vindt plaats in het Driehoeksoverleg (BZ, EZ, EVD en LNV).

Beleidsartikel 5 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling

Beleidsartikel 5 Toegenomen menselijke en sociale ontwikkeling Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005	Mutaties via NvW en amendementen	Mutaties 1e suppletore begroting	Stand 1e suppletore begroting 2004
	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)
Verplichtingen	587 659	15 000	178 721	781 380
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	1 195 868	15 000	32 183	1 243 051
5.1 Onderwijs	235 337		6 788	242 125
5.2 Kennisontwikkeling	108 786		- 1 023	107 763
5.3 Gender	3 498		1 191	4 689
5.4 HIV/Aids	214 891		6 199	221 090
5.5 Reproductieve gezondheid	65 234		10 907	76 141
5.6 Participatie civil society	568 122	15 000	8 121	591 243

Verplichtingen

De verplichten worden verhoogd met 178,7 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door aanzienlijke meerjarige verplichtingen voor verschillende AEV prioriteiten, zoals onderwijs, HIV/AIDS en reproductieve gezondheid. Vanwege een lagere BNP-raming zijn de verplichtingen voor de Medefinancieringsorganisaties naar beneden bijgesteld.

Uitgaven

5.1 Onderwijs

Voor onderwijs vindt verdere intensivering plaats op de ambassades en via Silent Partnerships. De intensivering is daarbij gericht op het uitbreiden van de steun naar andere sub-sectoren zoals beroepsonderwijs, volwassenenonderwijs, en onderwijs voor marginale groepen.

5.2 Kennisontwikkeling

De neerwaartse bijstelling in 2005 wordt mede veroorzaakt doordat een deel van de betalingen voor 2005 aan het internationale onderwijsprogramma reeds in 2004 hebben plaatsgevonden. Structureel wordt dit artikel echter verhoogd vooral vanwege een meerjarige stijging van het onderzoeksprogramma en het internationale onderwijsprogramma. In het kader van het onderzoeksbeleid wordt extra geïnvesteerd in de relatie tussen beleid en wetenschap door middel van de zogenaamde IS-academie, die zal leiden tot samenwerkingsovereenkomsten tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Nederlandse kennisinstellingen op basis van cofinanciering.

5.3 Gender

De uitgaven voor gender via het TMF worden versneld uitgevoerd vanwege een kasschuif van 2006 en 2007 naar 2005.

5.4 HIV-Aids

HIV/AIDS vormt een enorme bedreiging voor de kansen om te komen tot armoedebestrijding in ontwikkelingslanden. Daarom worden – mede ook in het licht van de uitvoering van de kamermotie om de uitgaven voor HIV/Aids, malaria en tbc in 2007 te verdubbelen ten opzichte van 2002 – de uitgaven aan HIV/Aids sterk verhoogd in de komende jaren. Het betreft hier o.a. een stapsgewijze verdubbeling van de bijdrage aan UNAIDS (toename van EUR 6,3 mln in 2005, EUR 13,5 mln in 2006, EUR 20,7 mln in 2007 en 2008). Daarnaast wordt met name in de partnerlanden in Sub-Sahara Afrika een aanzienlijke intensivering van de Hiv/aids activiteiten voorgesteld. Zo wordt in Burkina Faso de voortgang van Aids-bestrijdingsactiviteiten veiliggesteld in een periode waarin gewerkt wordt aan de ontwikkeling van een nationaal Aids-beleidsplan. In Guatemala wordt de overheid ondersteund in de uitvoering van haar Aids-beleid, waarbij eveneens aansluiting wordt gezocht bij de activiteiten van particuliere organisaties. In Zuid-Afrika verloopt de intensivering zowel via mainstreaming van HIV/Aids in het gehele landenprogramma als via het regionale HIV/Aids programma.

5.5 Reproductieve gezondheidszorg

Op de posten vindt meerjarig een aanzienlijke intensivering plaats van activiteiten en programma's gericht op de verbetering van de (reproductieve) gezondheidszorg. Zo wordt bijvoorbeeld in Ghana een breed onderzoek gestart voor doorlichting van het beleid voor moeder-kind zorg en maatregelen om zuigelingen-, kinder- en moedersterfte terug te brengen. In Nicaragua zal het de ondersteuning aan het nationale gezondheidsplan worden geïntensiveerd. Tegelijkertijd worden de verwachte bijdragen aan

enkele particuliere organisaties in het kader van TMF neerwaarts bijgesteld vanwege een lagere dan geraamde toekenning.

5.6 Participatie Civil Society

De verhoging wordt verklaard door een kasschuif in de bijdrage aan SNV van 2004 naar 2005 en 2006 vanwege een vertraging in de uitvoering van programma's bij SNV.

Beleidsartikel 6 Beter beschermd milieu en verbeterd milieu

Beleidsartikel 6 Beter beschermd milieu en verbeterd milieu Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	208 578	0	208 307	416 885
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	278 108	0	20 751	298 859
6.1 Milieu en water	198 987		27 785	226 772
6.2 Water en stedelijke ontwikkeling	79 121		- 7 034	72 087

Verplichtingen

Voor de AEV prioriteiten milieu en water zullen aanzienlijke meerjarige verplichtingen worden aangegaan om de doelstelling van 0,1% BNP te realiseren in uiterlijk 2007. Dit zal leiden tot een toename van de verplichtingenstand met EUR 208,3 mln.

Uitgaven

6.1 Milieu en Water

Het milieuprogramma vertoont in 2005 en 2006 een sterke groei, welke vooral wordt gerealiseerd op de ambassades. Bangladesh start bijvoorbeeld een AsDB programma voor flood rehabilitation en Benin gaat haar drinkwaterprogramma intensiveren. Om gevolg te geven aan het amendement Huizinga-Heringa en Brinkel wordt in Indonesië met een programma gestart ter bestrijding van illegale houtkap en het behoud van tropisch regenwoud in Kalimantan. In Colombia zal de intensivering worden aangewend voor een programma biodiversiteit en bossen in het Amazonegebied. Daarnaast wordt cofinanciering voorgesteld met GTZ inzake een ruraal duurzaam energie programma. De belangrijkste verlaging op dit artikel betreft het GEF. Het budget voor GEF wordt neerwaarts bijgesteld vanwege een aanpassing van het betaalschema. Er zijn minder donoren dan verwacht die deelnemen aan het GEF.

6.2 Water en Stedelijke Ontwikkeling

De daling van het budget voor water en stedelijke ontwikkeling in 2005 en 2006 is vooral het gevolg van technische overhevelingen, waarbij een gedeelte van het waterbudget uit dit artikel terecht is gekomen op artikel 6.1. Daarnaast heeft een overheveling plaatsgevonden van waterbudget uit artikel 6.2 naar artikel 4.2 voor UN-Habitat. Inhoudelijk wordt echter structureel aanzienlijk geïntensiveerd door het opstarten van waterbeheerprogramma's in de stroomgebieden van de Niger, Kagera, Incomati en Ganges.

Beleidsartikel 7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer

Beleidsartikel 7 Welzijn en veiligheid van Nederlanders in het buitenland en regulering van personenverkeer Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	133 768	0	- 16 655	117 113
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	133 768	0	- 16 655	117 113
7.1 Consulaire dienstverlening	5 995		5 516	11 511
7.2 Vreemdelingenbeleid	127 773		- 22 171	105 602
Ontvangsten	22 065		1 116	23 181
7.10 Consulaire dienstverlening	22 065		1 116	23 181

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget op dit artikel wordt verlaagd omdat de instroom van asielzoekers lager is dan geraamd.

Uitgaven

7.1 Consulaire dienstverlening

De bouw van het Nieuw Visum Informatiesysteem (NVIS) zal in de loop van 2005 worden gerealiseerd. De doorstart is in 2004 gerealiseerd en daarmee zijn ook de meerjarige uitgaven opnieuw geraamd voor de jaren 2005, 2006 en 2007.

7.2 Vreemdelingenbeleid

Ter uitvoering van de notitie Migratie en Ontwikkeling worden additionele middelen beschikbaar gesteld tot het afgesproken totaalbedrag van structureel EUR 5 mln. Als gevolg van een verwachte daling van de instroom van asielzoekers en AMA's ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen voor 2005 en verder worden de ramingen voor toerekening aan ODA voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers eveneens verlaagd.

Ontvangsten

7.10 Consulaire dienstverlening

De hogere tarieven voor onder andere consulaire handelingen sinds 2004 leiden tot meerontvangsten.

Beleidsartikel 8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland

Beleidsartikel 8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Verplichtingen	49 551	- 226	17 287	66 612
Uitgaven:				
Programma-uitgaven totaal	71 265	- 226	16 855	87 894
8.1 Nederlandse cultuur	13 052		2 731	15 783
8.2 Cultureel erfgoed	4 600		- 189	4 411
8.3 Draagvlak Nederlands buitenlands beleid	53 613	- 226	14 313	67 700
8.4 Vestigingsklimaat internationale organisaties in Nederland	0		0	0

Beleidsartikel 8 Versterkt cultureel profiel en positieve beeldvorming in en buiten Nederland Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Stand 1e suppletore begroting 2004 (4)=(1+2+3)
Ontvangsten	755		0	755
8.10 Doorberekening Defensie diversen	755			755

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie is benodigd voor de intensiveringen voor het Programma Ondersteuning Buitenland Beleid, het referendum Europese Grondwet en Europese voorlichting.

Uitgaven

8.1 Nederlandse cultuur

Gezien de aangekondigde bijzondere activiteiten voor de prioritaire landen Marokko (400 jaar NL-Marokko en Suriname via invulling GCE-beleid op basis van de gemeenschappelijke verklaring in december 2004, is voor 2005 incidenteel EUR 2,0 mln benodigd. Daarnaast is voor het PICB-programma en een 4-jarige bijdrage aan het Sieboldhuis structureel een bedrag van EUR 0,5 mln extra nodig.

8.2 Cultureel erfgoed

Het betreft hier een neerwaartse bijstelling van de contributie UNESCO 2005 als gevolg van koersverschillen.

8.3 Draagvlak Nederlands buitenland beleid

In de verhoging van ruim EUR 14 mln is onder meer opgenomen een bedrag van EUR 2,75 mln in verband met het referendum over de Europese Grondwet. Hiervan is EUR 2,3 mln bestemd voor nadere informatievoorziening aan de Nederlandse burger over de inhoud van het verdrag en over de onderwerpen van het referendum. Uit dat bedrag is ondermeer bekostigd het vervaardigen van een grondwet-krant die op verzoek voor iedere burger beschikbaar is. Daarnaast is er EUR 0,45 mln opgenomen voor het uitdragen van de regeringspositie in het referendum. Het betreft een bedrag van EUR 0,2 mln voor kosten verbonden aan de inzet van het kabinet in het referendum (zoals het organiseren van publieksvoorlichtingsactiviteiten). Het overgebleven deel, EUR 0,25 mln, is bestemd voor kiezersonderzoek. De uitslagen van dit kiezersonderzoek gaan het Parlement steeds toe.

Verder wordt het voorlichtingsbudget verhoogd met EUR 1,5 mln voor het vergroten van betrokkenheid van de Nederlandse burger bij Europese samenwerking. Prioriteit in 2005 is het benaderen van het onderwijs, met als doel in de klas structurele aandacht voor het onderwerp Europa te creëren. Tevens wordt de publiekscampagne Europa. Best belangrijk voortgezet en uitgebouwd. Hierbij wordt betaalde en onbetaalde publiciteit ingezet, naast eigen voorlichtingsmiddelen als een internetsite en een blad.

Daarnaast wordt het budget voor Europese bewustwording verhoogd met EUR 0,76 mln. Dit is bestemd voor het Europafonds, een subsidiefonds ter stimulering van het maatschappelijk middenveld op het terrein van Europa-communicatie.

Verder is sprake van een verhoging voor het Programma Ondersteuning Buitenland Beleid (POBB) voor een bedrag van EUR 7,7 mln. Dit wordt met name besteed aan een vervolgbetaling aan het NDEP en de 2e betaling aan de JCLEC, een regionaal anti-terrorisme centrum in Indonesië. Het komend jaar zal in het licht van de prioriteit die het kabinet geeft aan terrorismebestrijding ook de bijdrage aan internationale projecten ter

preventie en bestrijding van terrorisme worden verhoogd. Om hier invulling aan te geven wordt structureel een «terrorismebestrijding»-faciliteit ingesteld onder het POBB. Enkele kleine opwaartse mutaties zijn benodigd voor een conferentie voor Honorair Consuls, voor het European Centre for International Economics en voor een Utrechtconferentie met Turkije.

Niet-beleidsartikel 10 Nominaal en onvoorzien

Artikel 10 Nominaal en onvoorzien Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendemen- ten (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e supple- tore begroting 2004 (5)=(1+4)
Verplichtingen	57 774	- 15 000	- 22 011	- 37 011	20 763
Uitgaven:	57 774	- 15 000	- 22 011	- 37 011	20 763
Nominaal en onvoorzien	57 774	- 15 000	- 22 011	- 37 011	20 763

Verplichtingen

Dit artikel wordt verlaagd met EUR 15 mln vanwege de uitvoering van amendement nr. 14 op de begroting 2005 van de leden Karimi en Van Baalen.

Uitgaven

Onderdeel van de mutatie van +/- EUR 22 mln zijn verhogingen als gevolg van een bijstelling van de prijscomponent van het BBP (conform het CEP) ad EUR 5,3 mln en als gevolg van een lagere EU-toerekening ad EUR 8,4 mln. Daar tegenover staan verlagingen door overboekingen naar artikelen op diverse begrotingen (zie uitsplitsing hierna) in verband met loon- en prijsontwikkeling (EUR 14,1 mln) en als compensatie voor tegenvallers/ beleidsintensiveringen (EUR 21,6 mln).

Begroting	Bedrag x EUR 1 mln
V BZ	5,996
VI Justitie	0,230
VIII OCW	0,012
IXB Financiën	0,037
X Defensie	27,800
XI VROM	- 0,678
XII V&W	0,400
XIII EZ	1,554
XIV LNV	0,375
Totaal	35,726

Niet-beleidsartikel 11 Algemeen

Artikel 11 Algemeen Bedragen in EUR 1000	Stand ontwerp- begroting 2005 (1)	Mutaties via NvW en amendemen- ten (2)	Mutaties 1e suppletore begroting (3)	Totaal mutaties (4)=(2+3)	Stand 1e supple- tore begroting 2004 (5)=(1+4)
Verplichtingen	648 305	- 1 627	38 777	37 150	685 455
Uitgaven:	644 592	- 1 627	22 744	21 117	665 709
Apparaatsuitgaven	644 592	- 1 627	22 744	21 117	665 709
Ontvangsten	75 833	0	5 000	5 000	80 833
Diverse ontvangsten	50 833			0	50 833
Koersverschillen	25 000		5 000	5 000	30 000

Verplichtingen

De verplichtingenmutatie is enerzijds het gevolg van de hieronder genoemde uitgaven en anderzijds zal BZ in 2005 overgaan tot aankoop van de grond in Tokio, waarop de Nederlandse ambassade en residentie staan. Deze grond wordt nu van de Japanse overheid gepacht.

Uitgaven

11.1 Apparaatsuitgaven

Het artikel voor de apparaatsuitgaven wordt verhoogd vanwege de kosten voor invoering van biometrische gegevens in paspoorten en visa, beveiliging van departement en posten, loon- en prijsbijstelling en diverse andere uitgaven. Voor 2005 is 1 mln gereserveerd voor de kosten invoering biometrie in reisdocumenten. De kosten voor extra bewaking van het departement zullen de komende jaren nog aan de orde zijn (ca EUR 1 mln structureel). Daarnaast is voor 2005 nog EUR 3 mln incidenteel extra nodig voor met name de persoonsbeveiliging op de posten. Voor de stijging van de huur van de panden op de Bezuidenhoutseweg alsmede enkele kleine bouwkundige aanpassingen is een bedrag van EUR 0,8 mln gereserveerd. Op instructie van de Arbeidsinspectie zal het gebouw op de Bezuidenhoutseweg rondom worden voorzien van een zogenaamde valbeveiliging (EUR 1,2 mln).

Voor de stijgende werkgeverslasten (voornamelijk premiemutaties voor pensioen, FPU en WAO), inclusief lokaal personeel, wordt vanaf 2005 structureel ca EUR 4,8 mln loonbijstelling toegevoegd.

De in 2004 gereserveerde middelen voor inburgering ad EUR 2,7 mln worden doorgeschoven naar 2005. Voorts wordt een bedrag toegevoegd van EUR 10,0 mln als eindejaarsmarge vanwege opgetreden vertragingen in bouwkundige projecten buitenland en de vertraging wereldwijde uitrol van de 5 jaar oude ICT-basisinfrastructuur conform het gestelde in de 2e suppletore begrotingswet 2004.

Tevens is sprake van een rijksbrede inkoopstaakstelling waarvoor dit artikel wordt verlaagd met EUR 1,9 mln in 2005 oplopend tot EUR 5,5 mln structureel. Tot slot vindt een structurele overheveling plaats naar BZK van EUR 1,2 mln voor de kosten van de invoering van de Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO).

Ontvangsten

De lagere dollar tegen de gehanteerde corporate rate leidt ertoe dat een voordelig koerseffect verwacht wordt van EUR 5,0 mln.